

شماره ثبت:
۱۳۹۹، ۵، ۴۷
تاریخ ثبت:
۱۸۵۰، ۱۱، ۱۴۰۰

به موجب بند ۴ مجموعه مصوبات جلسه چهل و پنجم
هیئت‌امنای کتابخانه‌های عمومی کشور
مورخ ۹۷/۱۱/۰۳ و تفویض اختیار صورت‌گرفته

«دستورالعمل نامکناری»

در ۶ ماده، ۲۹ بند، و ۷ تبصره تدوین و

در تاریخ ۹۹/۰۴/۱۸ تایید و از زمان ابلاغ، لازم‌الاجرا است.

علیرضا مختارپور

دبیرکل نهاد

دستورالعمل نامگذاری

کتابخانه عمومی، هم در محتوا و هم در شکل ظاهر، باید آینه‌ی فرهنگ و تمدن جامعه باشد. نامگذاری کتابخانه‌ها بر اساس فرهنگ و ذهنیت تاریخی منطقه، می‌تواند زمینه‌ساز گسترش اندیشه ناب و ایجاد جریان فکری کارساز باشد. در صورت انتخاب صحیح از میان نام شخصیت‌ها و یا استفاده از واژگان حوزه‌ی فرهنگ این مهم به نحو احسن شکل خواهد گرفت. از این‌رو دستورالعمل حاضر تدوین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۱. اهداف

- ۱-۱. ارج نهادن به مفاخر فرهنگی و دینی ملی و محلی؛
- ۱-۲. افزایش آگاهی عمومی (بهویژه نسل جوان) با مفاخر و میراث ارزشمند فرهنگی، تاریخی؛
- ۱-۳. ترغیب و تشویق خیرین کتابخانه‌ساز به احداث کتابخانه‌های عمومی؛
- ۱-۴. جلوگیری از انتخاب نام غیرمعtarف و تکرار در سطح استان.

ماده ۲. تعاریف

- ۲-۱. **کتابخانه:** در این دستورالعمل منظور کلیه‌ی واحدهای کتابخانه‌ای تحت پوشش نهاد کتابخانه‌های عمومی است.
- ۲-۲. **تابلو سردر:** منظور تابلوی اصلی کتابخانه است، این تابلو معمولاً بر بالای درب ورودی کتابخانه نصب می‌شود. کتابخانه می‌تواند به فراخور فضا، بیش از یک تابلو سردر داشته باشد.
- ۲-۳. **تابلو راهنمای:** منظور تابلوها و نشانه‌هایی است که به منظور هدایت به سمت کتابخانه در سطح شهر تعییه شده‌است.
- ۲-۴. **نامگذاری:** منظور مجموعه فرایند انتخاب، تایید و ابلاغ نام کتابخانه است.

ماده ۳. نامگذاری

- ۳-۱. مرجع عالی نظارت بر نامگذاری، معاونت توسعه‌ی کتابخانه‌ها و کتابخوانی است.
- ۳-۲. همه کتابخانه‌ها باید نامی غیرتکراری در سطح استان داشته باشند.

متن مورد تایید می‌باشد.

علیرضا مختارپور
دبیرکل نهاد

۳-۳. مراحل نامگذاری همه کتابخانه‌ها (به جز کتابخانه مرکزی استان) به شرح ذیل خواهد بود:

الف. تعیین نام پیشنهادی توسط اداره کتابخانه‌های عمومی شهرستان و ارائه آن به انجمن شهرستان:

ب. تأیید نام پیشنهادی توسط انجمن شهرستان؛ انعکاس به اداره کل استان:

ج. تطبیق نام انتخابی با مجموعه قوانین و مقررات نهاد توسط اداره کل استان و در صورت تائید، انعکاس به معاونت توسعه کتابخانه‌ها و کتابخوانی نهاد:

د. بررسی و در صورت تائید، صدور مجوز توسط معاونت توسعه کتابخانه‌ها:

ه. اطلاع‌رسانی و ساخت تابلو سردرپ و تابلوهای راهنمای توسط اداره شهرستان.

۴-۳. فرایند نامگذاری کتابخانه‌ی مرکزی استان به پیشنهاد اداره کل استان و با کسب نظر از رئیس انجمن استان و پس از تأیید معاونت توسعه کتابخانه‌ها انجام خواهد شد.

۵-۳. رئیس اداره شهرستان باید نام پیشنهادی خود را متناسب با جغرافیای فرهنگی منطقه (قومی، مفاخر، بزرگان علم، شهدای انقلاب اسلامی و دفاع مقدس و غیره) انتخاب نماید، همچنین لازم است نام پیشنهادی به لحاظ روایی در گفتار، ایجاز، ایجاد تصویر ذهنی و ذهنیت تاریخی مناسب باشد و تداعی‌کننده هویت فرهنگ ایرانی - اسلامی، باشد. اولویت انتخاب با نام مفاسد محلی و شهرستانی است.

تبصره ۱. پیشنهاد می‌شود، از نام‌های متبرک مخصوصین (علیهم السلام)، شخصیت‌های عاشورا، شخصیت‌های بزرگ دوران انقلاب اسلامی، شهدای دفاع مقدس، شخصیت‌های فرهنگی و تاریخی ملی و منطقه، همچنین نام‌های زیبای مرتبط با حوزه فرهنگ (فرهنگ، دانش، قلم و...) به عنوان نام کتابخانه انتخاب شود.

تبصره ۲. در صورت اصرار بر استفاده از نام یک شخصیت برای دو کتابخانه، از نام‌ها یا عنوان‌ین متفاوت آن شخصیت استفاده شود. برای مثال، کتابخانه‌ی عمومی امام رضا (علیهم السلام) و کتابخانه‌ی عمومی حضرت ثامن العجج (علیهم السلام).

۶-۳. استفاده از نام خیرین یا بستگان آن‌ها برای کتابخانه‌های عمومی که توسط ایشان احداث یا تأمین هزینه می‌شود، در چارچوب این دستورالعمل بلامانع است.

۷-۳. انتشار فراخوان پیشنهاد نام، ذیل نظر اداره شهرستان، بلامانع است.

۸-۳. استفاده از اعداد به تنها‌یی در نامگذاری کتابخانه مجاز نیست.

تبصره. درصورتی که عدد بعد از نام آورده شود و بیانگر ترتیب و یا تعداد کتابخانه‌هایی

۱۱،۱۸۵۴۰
۸۹،۸،۴۷

از یک نوع یا ساخته‌ی یک خیر باشد، بلامانع است. برای مثال کتابخانه‌هایی با نام سفیر دانایی ۱، سفیر دانایی ۲ برای کتابخانه‌های سیار یک شهرستان بلاشکال است.

۹-۳ پس از تائید نام کتابخانه، کلیه مکاتبات رسمی، تابلوهای راهنمای و مهر کتابخانه باید دقیقاً مطابق با مجوز اداره کل توسعه کتابخانه‌ها تنظیم شود.

ماده ۴. تابلو سردر

۱-۴ همه‌ی کتابخانه‌ها باید تابلو سردر باشند، طرح تابلو سردر، توسط اداره کل روابط عمومی نهاد، تعیین می‌شود. رعایت فرم و رنگبندی آن برای همه کتابخانه‌های تحت پوشش ضروری است.

۲-۴ به شرط رعایت تناسب، طرح و رنگبندی، تغییر ابعاد (عرض یا طول) بلامانع است.

۳-۴ بر تابلو کتابخانه باید آرم نهاد، نام اداره کل استان، اداره شهرستان، نام کتابخانه، سال تأسیس و کد کتابخانه ذکر شود.

تبصره ۱. در صورتی که کتابخانه شعبه‌ای از کتابخانه دیگر باشد، نام واحد جایگزین نام کتابخانه خواهد شد. ذیل نام واحد، عبارت «شعبه کتابخانه....» نیز آورده می‌شود.

تبصره ۲. برای کتابخانه‌های مشارکتی و مستقل، آرم و نام مشارکت‌کننده در کنار آرم نهاد قرار خواهد گرفت. همچنین به جهت تفکیک، بر اساس طرح ابلاغی، از رنگ دوم و سوم استفاده می‌شود.

۴-۴ تناسب اطلاعات مندرج بر تابلو باید به گونه‌ای باشد که نام کتابخانه خوانایی بیشتری داشته باشد.

۴-۵ ذکر واژه کتابخانه عمومی قبل از نام کتابخانه ضروری است.

۴-۶ انتخاب متریال اجرایی تابلوهای سردر، منوط به شرایط اقلیمی منطقه، قیمت و تناسب آن با معماری کتابخانه است.

۴-۷ محل قرارگیری تابلو سردر باید در دیدرس مخاطبان باشد.

ماده ۵. تابلو راهنمای

۵-۱ روسای ادارات شهرستان باید با همکاری شهرداری منطقه اقدامات لازم جهت نصب تابلوهای شهری را انجام دهند.

۲-۵. تعداد تابلوهای شهری هر کتابخانه منوط به نیاز بافت شهری و محل قرارگیری کتابخانه در آن است.

۳-۵. رعایت استاندارد تابلوهای شهری (شکل و رنگ) ضروری است. به سبب انتقال بهتر مفاهیم از طریق نشانه‌ها، پیشنهاد می‌شود، در کنار عنوان «کتابخانه عمومی»، نشانه کتابخانه نیز استفاده شود.

نمونه تابلو شهری

نمونه نشانه
کتابخانه عمومی

ماده ۶. تغییر نام

۱-۶. رویه تغییر نام کتابخانه همانند فرایند نامگذاری است.

۲-۶. در صورت تکراری بودن نام چند کتابخانه در سطح شهرستان و یا استان، اولویت تغییر نام با کتابخانه‌ای است که دارای قدمت کمتری در نامگذاری است.

تبصره ۱. مرجع تشخیص قدمت نام کتابخانه در شهرستان، انجمن شهرستان و در سطح استان اداره کل استان است.

تبصره ۲. در صورت تکراری بودن نام کتابخانه در سطح استان، اداره کل موظف است کتابخانه مشمول را مشخص و مکاتبات لازم را با انجمن شهرستان مربوطه انجام دهد.

به موجب بند ۴ مجموعه مصوبات جلسه چهل و پنجم هیئت‌امنای کتابخانه‌های عمومی مورخ ۹۷/۱۱/۰۳ و تفویض اختیار صورت گرفته دستورالعمل نامگذاری، در ۶ ماده، بند ۲۹، بند ۷ تبصره تدوین و در تاریخ ۹۹/۰۴/۱۸ توسط دبیر کل محترم تائید شد.
از زمان ابلاغ، لازماً اجرا است.